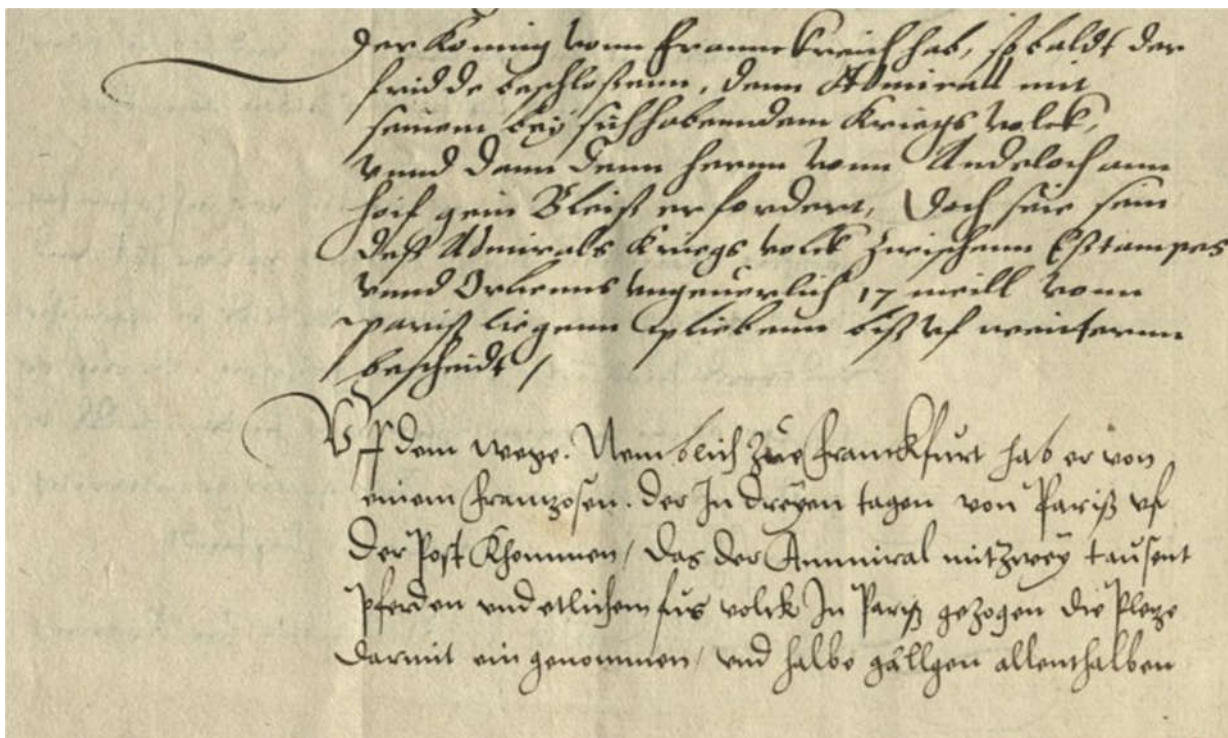

Дадатак 6. Ліст златара Ганса Адэльгаўзера да ландграфа Гесэнскага Філіпа ад 13 красавіка 1563 года (захоўваецца ў Марбургу, HStAM Best 3 Nr. 1318, fol. 34r-35v. Транслітэрацыя дакуманта выканана таварыствам Arbeiterwohlfahrt Ortsverein Konstanz e. V. (Konstanz, Deutschland), пераклад тэкста з нямецкай мовы на беларускую Давіда Алега Лісоўскага). Публікуецца ўпершыню.

1563 красавік 13. – Парыж.

Датаванне паводле: Kück Friedrich. Politisches archiv des landgrafen Phillip des grossmütigen von Hessen. Inventar der bestände. Erster Band // Publikationen aus den königlich-preußischen Staatsarchiven. 78 band. Leipzig, 1904. S. 858.

Ганс Адэльгаўзер (Hannß Adelenhannser), залатых справаў майстар,
у Парыжы ў аўторак
13 красавіка наступны даклад
зрабіў.

У мінулую суботу мінула 14 дзён, як у Парыжы з палацу быў абвешчаны мір, і кардынал фон Бурбон і моньсё дэ Банзэ (Monsieur de Vanse) даставілі тэкст замірэньня да Парыжу. Калі гэтае замірэньне было апублікаванае, да парыжан зьвярнуліся, каб яны пакінулі сваю зброю, і тыя, хто не пажадалі падпарадкавацца, таксама са зброяй, пэўны час моцна працівіліся замірэньню, аднак нарэшце мусілі прыняць яго, бо Кароль і яго каралеўскі парлямэнт жадалі гэтага.

Кароль Францыі, як толькі быў заключаны мір, накіраваў адмірала (Admiral de Coligny) з яго наяўнымі ваярамі і таксама пана фон Андэлота (vonn Andeloth) да каралеўскага двара ў Блуа (Blois), аднак яго, адмірала, войска мусіла спыніцца паміж Этампе (Étampes) і Арлеанам прыкладна ў 17 мілях ад Парыжу да атрымання наступнага загаду.

*На шляху, а менавіта ў Франкфурт, ён даведаўся ад аднаго французца, які тры дні таму прыбыў з Парыжу на дыліжансе, што адмірал з 2 тысячамі коней і некаторай колькасцю пяхоты ўвайшоў у Парыж, заняў плошы, і загадаў паставіць шыбеніцы па ўсяму гораду Парыжу.

Таксама паводле загаду караля ён распарадзіўся, каб парыжане здалі ўсю сваю зброю. І таксама мяркуюць, што гэтыя рэйтары і пехацінцы на пэўны тэрмін застануцца ў Парыжы ў якасці гарнізона.

У Парыжы перад яго ад'ездам яму паведамілі, што пан адмірал павінен стаць вярхоўным палкаводцам караля замест пана фон Гіза (von Guise), і прынец фон Кондэ (Prinz von Conde) будзе генерал палкоўнікам і лейтэнантам караля (Oder generall Oberster und Leutenampt des Konigs).

Пан фон Андэлот (vonn Andeloth) павінен стаць на пасаду маршалка Сан Андрэ (Saint Andres).

Каралева маці, канстэбль і монсьё дэ Брыак (Connestabel und Monsieur de Brisac) мусілі таксама быць у палку, і ўзгаданы дэ Брыак мусіў прыкласці моцныя намаганні дзеля замірэння.

Рэйнграф (Rheingraf) сустраўся яму прыкладна 18 дзён таму на пошце паміж Руанам (Rouen) і Парыжам, і паведаміў на яго пытаньня, што мір ужо падпісаны і будзе апублікаваны, як яно потым і адбылося. Потым ён спытаў, ці ангельцы таксама ўключаныя ў замірэньне, узгаданы Рэйнграф адказаў, ён мяркуюе так і трымае маўчаньне.

Той фон Велуа (von Vielleuille) зьяўляецца губэрнатарам Руана (Rouen).

Эдэльман, які расстраляў фон Гіза (vonn Guise) быў чацьвертаваны ў Парыжы чатырьмя коньмі і павешаны на чатырох вуліцах. І гэты эдэльман памёр за тое, што ён зрабіў гэта, бо ўзгаданы фон Гіз (vonn Guise) паводле веравызнаньня загадаў забіць і вылішыць жыцьця яго бацькоў.

Той Эдэльман быў гасконцам і быў родам з ваколіц Тулузы (Toulouse). Яго імя было Бальтрон (Жан Пальтро дэ Мерэ, Poltrot de Mere).

Капітан, які быў пры герцаге Вольфганге (Herzog Wolfgang, Pfalzgraf und Herzog von Pfalz-Zweibrücken) і рушыў зь ім ад Цвайбрюкена (Zweibrücken) ў Кайзерлаўтэрн (Kaiserslautern), паведаміў яму 7 дзён таму, што паход герцага Вольфганга і шляхта йдуць за ім, і ўсе зноўку вяртаюцца да дому.

Петэр Клар (Peter Klar) у мінулую суботу пасья 14 дзён падарожжа прыбыў на дыліжансе ў Парыж разам з трыма асобамі. Калі ў яго спыталі, дзе ён пакінуў рэйтараў, ён адказаў: што рабіць тут рэйтарам, мір ужо ўсталяваны.

*Ад гэтага моманта ліст напісаны іншым почаркам.